

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
we Wrocławiu z dnia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań
ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1136) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych (zwany dalej „PZO”) sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie (zwany dalej „Obszarem”) zatwierdzono Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (2011/64/UE), a wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie przedmiotów ochrony wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej tj.:

- 9190 kwaśne dąbrowy (*Quercetea roburi-petraeae*)
- 1083 jelonek rogacz *Lucanus cervus*.

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty - projektowanego Specjalnego Obszaru Ochrony siedlisk Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089 został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.).

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

W trakcie prac terenowych zweryfikowano listę przedmiotów ochrony Obszaru. Ponadto dokonano zmiany oceny poszczególnych parametrów ww. przedmiotów ochrony, tj. wielkość zajmowanej powierzchni, reprezentatywności, stanu zachowania i oceny ogólnej.

Prace terenowe obejmowały ówczesną powierzchnię obszaru Natura 2000 wynoszącą 15,59 ha. W trakcie prowadzonych badań entomologicznych wykazano, że powierzchnia Obszaru jest zbyt mała dla ochrony populacji jelonka rogacza. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu w lipcu 2021 r.

zwrócił się do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z wnioskiem o zmianę granicy dla ww. obszaru Natura 2000 poprzez powiększenie jego obszaru o 235,91 ha.

Po przeprowadzeniu procedury, o której mowa w art. 27 ust. 1 - 3 *ustawy o ochronie przyrody* teren planowanego powiększenia obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie PLH020089, został umieszczony na liście proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty wskazanych w *Uchwale Nr 9 Rady Ministrów z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na przekazanie Komisji Europejskiej dokumentu "Lista zmian w sieci obszarów Natura 2000" (M.P. poz. 111)*.

Natomiast *decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2023/244 z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie przyjęcia szesnastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz.U.UE.L.2023.36.384)* ww. Obszar został powiększony do powierzchni 251,5 ha.

Głównym zagrożeniem dla ww. siedliska przyrodniczego są obce gatunki inwazyjne (dąb czerwony i czeremcha amerykańska) oraz znaczny udział sosny zwyczajnej w drzewostanie w Obszarze. Natomiast głównym zagrożeniem dla jelonka rogacza jest zbyt mała ilość martwego drewna w Obszarze. Zaproponowane działania ochronne mają na celu zachowanie i poprawę stanu zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie.

Zaplanowany monitoring dotyczy kontroli płatów siedliska przyrodniczego i stanowisk populacji gatunku owada i oceny stanu ich zachowania w zakresie wykonywania działań ochronnych. Natomiast uzupełnienie stanu wiedzy ma na celu określenie zasięgu płatów siedliska przyrodniczego 9190 i populacji jelonka rogacza, określenie celów działań ochronnych oraz identyfikacji ewentualnych zagrożeń i propozycji działań ochronnych, w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych na terenie powiększenia Obszaru.

Z uwagi na fakt, iż obszar Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie znajduje się na terenach leśnych nie stwierdzono potrzeby zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planie zagospodarowania przestrzennego województwa.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

Pierwsze spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy odbyło się 7 lipca 2020 roku w siedzibie Nadleśnictwa Oława w m. Bystrzyca w gminie Oława. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Nadleśnictwa Oława, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Urzędu Gminy Oława, Starostwa Powiatowego w Oławie oraz wykonawcy ekspertyzy entomologicznej na potrzeby sporządzenia PZO dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie. Celem spotkania było omówienie zasad pracy nad projektem planu zadań ochronnych, roli dokumentu i trybu jego sporządzania oraz przedstawienie stanu wiedzy

o przedmiotach ochrony obszaru, zidentyfikowanych zagrożeniach i problemach związanych z utrzymaniem lub poprawą stanu ochrony. Dyskusja w czasie spotkania dotyczyła przede wszystkim biologii jelonka rogacza, prowadzenia gospodarki leśnej oraz powiększenia obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie. Następnie uczestnicy spotkania wzięli udział w wizji terenowej w granicach obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie oraz poza jego granicami na terenie, na którym stwierdzono występowanie jelonka rogacza.

Drugie warsztaty ZLW zostały przeprowadzone w formie zdalnej w dniu 16 kwietnia 2021 r. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu, Nadleśnictwa Oława, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Brzegu oraz wykonawcy ekspertyz entomologicznej i fitosocjologicznej na potrzeby sporządzenia PZO dla obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie. Celem spotkania było zapoznanie zainteresowanych stron z wynikami ekspertyz siedliskowej i entomologicznej przeprowadzonej w obszarze Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie. W trakcie prezentacji omówiono została m.in. ocena stanu ochrony oraz potencjalne i istniejące zagrożenia dla ww. siedliska przyrodniczego oraz gatunku owada oraz zaproponowano działania ochronnego dla tych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie. Dodatkowo wykonawca ekspertyzy fitosocjologicznej zaproponował włączenie w granice obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie dwóch powierzchni, na których zinwentaryzował siedlisko przyrodnicze 9190, natomiast wykonawcy ekspertyzy entomologicznej zwrócili uwagę, że istniejący obszar Natura 2000 jest zbyt mały, aby chronić całą populację jelonka rogacza i zapewnić mu optymalne warunki siedliskowe do rozwoju, a także wskazali, że populacja ww. gatunku owada zajmuje rozległy teren leśny, co jest zgodne z jego biologią, w którym wyznaczony obszar Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie stanowi mniejszą część. W związku z powyższym wykonawcy ekspertyz entomologicznej zaproponowali powiększenie ww. obszaru Natura 2000 o powierzchnię ok. 210 ha. W trakcie dyskusji pytania skierowane były głównie do ww. ekspertów i dotyczyły m.in. metodyki inwentaryzacji jelonka rogacza, sposobu prowadzenia gospodarki leśnej na terenach obszaru Natura 2000, gdzie stwierdzono występowanie siedliska przyrodniczego 9190 i ww. gatunku owada oraz kwestie dotyczące powiększenia obszaru Natura 2000 Dąbrowy Janikowskie. Na wszystkie pytania eksperci udzielili wyczerpujących wyjaśnień.

Kolejne spotkanie odbyło się 23 czerwca 2021 r. w siedzibie Nadleśnictwa Oława, w którym wzięli udział przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Nadleśnictwa Oława, wykonawcy ww. ekspertyzy entomologicznej oraz przedstawiciel Uniwersytetu Wrocławskiego. W czasie spotkania ustalono obszar planowany do włączenia w granice obszaru Natura 2000 (o powierzchni ok. 235,90 ha) oraz omówiono zasady ochrony populacji jelonka rogacza na terenach proponowanych do włączenia w granice obszaru Natura 2000. Następnie uczestnicy spotkania wzięli udział w wizji terenowej na terenach planowanych do włączenia w granice obszaru Natura 2000.

Jak powyższej wskazano w styczniu 2023 r. decyzją Komisji Europejskiej Obszar został powiększony do 251,50 ha.

Obwieszczeniem z dnia..... Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.)* i w związku z art. 28 ust. 4 *ustawy o ochronie przyrody*.

Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicy ogłoszeńw dniach.....

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190)*, uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu2023 r.